

02.06.2020

Kokousaika 02.06.2020 16:15 - 17:35

Kokouspaikka Paavo Nurmen kuja 1 C, 5. kerros / Sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Karhuvaara, Arja (etänä)	varapuheenjohtaja
Borgarsdóttir Sandelin, Silja (etänä)	
Chydenius, Jussi (etänä)	
Ebeling, Mika (etänä)	
Laaksonen, Heimo (etänä)	
Meri, Otto (etänä)	
Muttilainen, Sami (etänä)	
Peltokorpi, Terhi (etänä)	
Sydänmaa, Johanna (etänä)	
Toivonen, Niilo (etänä)	
Varjokari, Laura	
Sinnemäki, Ville (etänä)	varajäsen

Muut

Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Loikkanen, Tarja (etänä)	liikuntajohtaja
Männistö, Mari (etänä)	kulttuurijohtaja
Vatka, Mikko (etänä)	nuorisosiainjohtaja
Vänttinen, Katri (etänä)	kirjastopalvelujen johtaja
Eranka, Essi (etänä)	viestintä- ja markkinointipäällikkö tiedottaja
Nera, Miska	hallintoasiantuntija
Palamaa, Pirjo	hallintosihteeri
Vu, Jenny (etänä)	tekninen avustaja nuorisoneuvoston edustaja

Puheenjohtaja

Nasima Razmyar	apulaispormestari 96 - 99 §
----------------	--------------------------------

Esittelijät

02.06.2020

Tommi Laitio

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
96 - 99 §

Pöytäkirjanpitäjä

Miska Nera

hallintoasiantuntija
96 - 99 §

02.06.2020

---

§	Asia	
96	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
97	Asia/2	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ottoasiat
98	Asia/3	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. valtuustoaloitteesta Kontulan asukkaiden kokoontumistilojen parantamiseksi
99	Asia/4	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2019 arviointikertomuksesta

§ 96

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valitsi pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Silja Borgarsdóttir Sandelin ja Otto Meri sekä varatarkastajiksi jäsenet Johanna Sydänmaa ja Niilo Toivonen.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 97

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ottoasiat

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja

19.5.2020, 29 §

Erasmus+ -rahoituksen hakeminen DYWCE - Developing a Youth Work Curriculum in Seven European Countries hanketta varten

26.5.2020, 30 §

Liikuntapalvelut -yksikön liikunnanohjaajien työasujen kilpailutus

26.5.2020, 31 §

Sosiaalitilojen vuokraaminen kirjaston ja nuorisotilan käyttöön lähipalvelukeskus Hertsistä, Linnanrakentajantie 2

26.5.2020, 32 §

Asiakastyöasemajärjestelmän alustan uudistaminen

29.5.2020, 33 §

Helsinki-apu -toimintamallin jatkaminen 1.6.2020 lähtien

29.5.2020, 34 §

Pysäköintioikeuksien vuokraaminen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan käyttöön, Konepajankuja 3

29.5.2020, 35 §

Koronavirustilanteesta johtuneiden kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan suljettujen toimipisteiden ja palveluiden asteittainen avaaminen

Hallintojohtaja

25.5.2020, 11 §

Avustuksen hakeminen Musiikin edistämissäätiöltä (MES) kulttuuripalvelukokonaisuuden Savoy-teatterin Espan lavan kesäkauden 2020 konsertit -hankkeelle

29.5.2020, 12 §

Arkistohotellipalvelun hankinta

Kirjastopalvelukokonaisuus

Kirjastopalvelujen johtaja

Postiosoite

PL 25401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 87770

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

19.5.2020, 11 §

Helsingin kaupunginkirjaston omatoimikirjaston käyttösäännöt

29.5.2020, 12 §

Varastotilan tilapäinen vuokraus Viikin kirjaston peruskorjauksen ajaksi,
Koetilantie 1

Keskustakirjaston johtaja

27.5.2020, 3 §

Keskustakirjasto Oodin aukioloajat kesällä 2020

Aluekirjastopalvelujen johtaja

28.5.2020, 7 §

Aluekirjastopalvelujen yksiköiden aukioloajat kesällä 2020

Kulttuuripalvelukokonaisuus

Taidemuseon johtaja

20.5.2020, 29 §

Muutos päätökseen 9§ 21.3.2019, koskien taidemuseon HAM-gallerian
näyttelyohjelmaa vuodelle 2020

26.5.2020, 30 §

Taidemuseon prosenttirahahankinta, Vuosaaren lukio, tilauspäättös

26.5.2020, 31 §

Taidemuseon prosenttirahahankinta, Länsisatamankadun aukio, Jätkä-
saari, luonnospäättös

1.6.2020, 32 §

Taidemuseon prosenttirahahankinta, Gibraltarinaukio, Jätkäsaari, luon-
nospäättös

Liikuntapalvelukokonaisuus

Liikuntajohtaja

20.5.2020, 22 §

Koronatilanteesta johtuen veneiden vesillelaskuajan jatkaminen ja oi-
keus talvisäilytysalueiden käytöstä

Liikuntapaikkapäällikkö

26.5.2020, 19 §

Pukuhuone- ja varastotilojen vuokraus Roihuvuoren liikuntapuistosta
Roihu Ry:lle

Ulkoilupalvelupäällikkö

25.5.2020, 31 §

Seurasaaren uimarannan kahvilan vuokraaminen Blue Peak Oy:lle

28.5.2020, 32 §

Vesiliikennelaiturinpaikan vuokraus käyttöoikeudella Kauppatorin Keisarinluodonlaiturilta Suomen Saaristokuljetus Oy:lle

Nuorisopalvelukokonaisuus

Kumppanuuspäällikkö

25.5.2020, 21 §

Helsingin Nuoret Kotkat Piirijärjestö ry:n kuljetusavustushakemus

25.5.2020, 22 §

Lasten ja nuorten yhdistys Pelikan ry:n pika-avustushakemus projektia-
vustuksista 2020

25.5.2020, 23 §

Helsingin Nuorisoyhteistyö Helsinki-Team ry:n projektia-
vustuspäätöksen 2020 muuttaminen

25.5.2020, 24 §

Ryhmän Hankens Gourmetsällskap projektia-
vustushakemus vuodelle
2020

Liikuntajaosto

14.5.2020, § 6

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytä-
kirjan tarkastajien valinta

14.5.2020, § 7

Liikunnan avustusta saaneiden seurojen tilinpidontarkastus

14.5.2020, § 8

Toiminta-avustukset 2020

14.5.2020, § 9

Tilankäyttöavustukset 2020

14.5.2020, § 10

Muiden liikuntaa edistävien yhdistysten avustus 2020

14.5.2020, § 11

Helsinkiläisurheilijoiden palkitseminen vuonna 2020

Kulttuuri- ja kirjastojaosto

26.5.2020, § 9

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

26.5.2020, § 10

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston syyskauden kokousajat vuonna 2020

26.5.2020, § 11

Kulttuurin avustuksia vuonna 2018 saaneiden yhteisöjen tilinpidontarkastus

26.5.2020, § 12

Taide- ja kulttuuriavustuksen 2020, kulttuuri- ja kirjastojaoston 4. jako

26.5.2020, § 13

Esitys kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle kulttuurin laitosavustuksista 2021

26.5.2020, § 14

Helsingin kulttuuripalkinto ja vuoden taiteilijapalkinnot 2020

Käsittely

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lautakunta käyttää otto-oikeuttaan kulttuuri- ja kirjastojaoston päätökseen 26.5.2020, § 11 ja palauttaa asian käsittelyyn.

Tilinpidontarkastuksessa on tullut esille paljon puutteita. Nuo puutteet pitää tarkistaa ensin viranhaltijoiden toimesta ennen kuin jaosto voi päättää takaisinperinnästä. Kaikki tarkistukseen liittyvät asiakirjat pitää olla jaostolla päätöksen liitteinä käsittelyn yhteydessä.

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Sami Muttilainen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Asia tuotiin ennen jaoston käsittelyä lautakunnalle tiedoksi, jolloin nostin esiin liitteiden ja selvitysten puutteellisuuden. Tästä huolimatta tietoja ei olla toimitettu jaostolle. Selvitystä ei olla esitetty jaostolle eikä lautakunnalle myöskään suullisesti. Jaostossa on asiasta tehty myös palautusesitys.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

02.06.2020

Asia/2

Lisätiedot

Pirjo Palamaa, hallintosihteeri, puhelin: 310 87764
pirjo.palamaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Pirjo Palamaa, hallintosihteeri, puhelin: 310 87764
pirjo.palamaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 98

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Paavo Arhinmäen ym. valtuustoaloitteesta Kontulan
asukkaiden kokoontumistilojen parantamiseksi**

HEL 2020-001933 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa järjestökäyttöön soveltuvien tilojen kehittämistä. Kontulan ostoskeskuksen rakennusten ja kaupunkikuvan kehittämistä on käynnissä kilpailu, minkä yhteydessä esteettömyyttä ja toiminnallisuutta parantavat toimenpiteet tulevat huomioitavaksi myös kirjasto- ja nuorisotilojen osalta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on Kontulan ostoskeskuksen alueella kirjasto-, nuoriso- ja liikuntatiloja. Kontulan toimintakeskus Luupin nuorisotiloja käytetään myös asukas- ja järjestötoimintaan. Toimipiste sijaitsee 2. kerroksessa portaiden päässä, mutta tilaan pääsee tarvittaessa myös hissillä. Tilat eivät kuitenkaan ole täysin esteettömät. Nuorisotiloja vuokrataan ensisijaisesti helsinkiläisille nuorten ryhmille ja nuorisjärjestöille, mutta käyttäjinä on myös muita järjestöjä. Järjestökäyttöön on vuokrattavissa kokoontumis- ja harrastetiloja.

Kirjaston tilat sijaitsevat maantasossa ja tiloihin on esteetön pääsy. Kirjastossa ei tällä hetkellä kuitenkaan ole säännölliseen järjestökäyttöön vuokrattavissa olevaa kokoontumistilaa.

Koska suunnittelukilpailun tulosten toteutukseen voi mennä pitkäkin aika, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nykyisten tilojen esteettömyyttä ja käytettävyyttä on syytä harkita parannettaviksi.

Kaupunki on käynnistänyt Kontulan ostoskeskuksen alueen kehittämiseen liittyvän ideakilpailun keväällä 2020. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala näkee, että vapaa-ajan palveluilla ja osallisuudella on merkittävä vaikutus alueen vetovoimaan. Kontulan palvelujen ja tilojen merkittävä parantaminen on kaupunkistrategian mukaista, koska alue on nimetty esimerkiksi Mukana-ohjelmassa kohdealueeksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että ostoskeskuksen uudistamisen yhteydessä luodaan uudenlaiset ja nykyistä paremmat toimitilat myös kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritiloille. Uudet tai korjattavat tilat tulee lähtökohtaisesti suunnitella niin, että ne soveltuvat omatoimiseen asukas- käyttöön.

Mellunkylän alueella on pitkäaikainen ja vahva verkostoyhteistyö kaupungin ja kansalaistoimijoiden välillä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että alueen vahvat osallisuusverkostot ja laajemmin asukkaat otetaan tiiviisti mukaan tilojen, palvelujen ja toiminnan suunnitteluun. Toimintamalleihin voidaan ottaa mallia esimerkiksi Maunulatalon suunnittelusta ja toiminnasta.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausuntoon: ”Koska suunnittelukilpailun tulosten toteutukseen voi mennä pitkäkin aika, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nykyisten tilojen esteettömyyttä ja käytettävyyttä on syytä harkita parannettaviksi.”

Kannattaja: Jussi Chydenius

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi
Elli Alho, suunnittelija, puhelin: 310 87967
elli.alho(a)hel.fi
Jukka Mattila, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 89072
jukka.p.mattila(a)hel.fi

Liitteet

1 Paavo Arhinmäen valtuustoaloite, Kontulan asukkaiden kokoontumistilojen parantaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa järjestökäyttöön soveltuvien tilojen kehittämistä. Kontulan ostoskeskuksen rakennusten ja kaupunkikuvan kehittämistä on käynnissä kilpailu, minkä yhteydessä esteettömyyttä ja toiminnallisuutta parantavat toimenpiteet tulevat huomioitavaksi myös kirjasto- ja nuorisotilojen osalta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on Kontulan ostoskeskuksen alueella kirjasto-, nuoriso- ja liikuntatiloja. Kontulan toimintakeskus Luupin nuorisotiloja käytetään myös asukas- ja järjestötoimintaan. Toimipiste sijaitsee 2. kerroksessa portaiden päässä, mutta tilaan pääsee tarvittaessa myös hissillä. Tilat eivät kuitenkaan ole täysin esteettömät. Nuorisotiloja vuokrataan ensisijaisesti helsinkiläisille nuorten ryhmille ja nuorisjärjestöille, mutta käyttäjinä on myös muita järjestöjä. Järjestökäyttöön on vuokrattavissa kokoontumis- ja harrastetiloja.

Kirjaston tilat sijaitsevat maantasossa ja tiloihin on esteetön pääsy. Kirjastossa ei tällä hetkellä kuitenkaan ole säännölliseen järjestökäyttöön vuokrattavissa olevaa kokoontumistilaa.

Kaupunki on käynnistänyt Kontulan ostoskeskuksen alueen kehittämiseen liittyvän ideakilpailun keväällä 2020. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala näkee, että vapaa-ajan palveluilla ja osallisuudella on merkittävä vaikutus alueen vetovoimaan. Kontulan palvelujen ja tilojen merkittävä parantaminen on kaupunkistrategian mukaista, koska alue on nimetty esimerkiksi Mukana-ohjelmassa kohdealueeksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että ostoskeskuksen uudistamisen yhteydessä luodaan uudenlaiset ja nykyistä paremmat toimitilat myös kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritiloille. Uudet tai korjattavat tilat tulee lähtökohteisesti suunnitella niin, että ne soveltuvat omatoimiseen asukas-käyttöön.

Mellunkylän alueella on pitkäaikainen ja vahva verkostoyhteistyö kaupungin ja kansalaistoimijoiden välillä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että alueen vahvat osallisuusverkostot ja laajemmin asukkaat otetaan tiiviisti mukaan tilojen, palvelujen ja toiminnan suunnitteluun. Toimintamalleihin voidaan ottaa mallia esimerkiksi Maunulatalon suunnittelusta ja toiminnasta.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 15.5.2020 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Paavo Arhinmäen 16:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään, että kaupungin olisikin huolehdittava, että Kontulan ostoskeskuksessa tai sen läheisyydessä on yhdistyksien toimintaa ja erityisesti vanhempien kontulalaisten tarpeita palveleva tila. Aloite kokonaisuudessaan liitteenä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan päätöksellä, 15.4.2020 § 3, koronatilanteesta johtuen valtuustoaloitteiden ja toivomusponsojen määräajoista voidaan joustaa kevätkaudella 2020.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, sosiaali- ja terveystalautakunnalta sekä kaupunkiympäristö- ja kulttuurilautakunnalta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi
Elli Alho, suunnittelija, puhelin: 310 87967
elli.alho(a)hel.fi
Jukka Mattila, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 89072
jukka.p.mattila(a)hel.fi

Liitteet

1 Paavo Arhinmäen valtuustoaloite, Kontulan asukkaiden kokoontumistilojen parantaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.05.2020 § 87

§ 99

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2019 arviointikertomuksesta

HEL 2019-004956 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi lausunnon seuraavista arviointikertomuksen kohdista:

Kaupunginkanslian, pormestarin ja apulaispormestareiden toimialoille antama ohjaus

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 27–31 seuraavaa:

Apulaispormestareiden ja toimialajohtajien tulee

- selvittää toimialansa henkilöstölle apulaispormestarin ja toimialajohtajien välisen työnjako.

Kaupunginhallituksen tulee

- arvioida kansliapäällikölle hallintosäännössä määriteltyjen tehtävien tarkoituksenmukaisuus.

Kaupunginkanslian tulee

- parantaa osastojensa välistä koordinaatiota.
- osallistaa toimialat kaupunkiyhteisten linjausten valmisteluun riittävän aikaisessa vaiheessa.
- parantaa kaupunginkanslian ja toimialojen välistä vuoropuhelua osallistamalla ja tutustumalla enemmän toimialojen toimintaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aika lautakunta toteaa, että arviointikertomuksessa mainitut huomiot kaupunginkanslian ohjauksesta ovat oikeansuuntaisia. Kaupunginkanslian siiloutuneisuus haastaa toimialan hallinnon työskentelyä ja tuottaa ristipaineita strategian toteuttamisen ja taloudellisten vaatimusten kesken.

Kaupunginkanslian palvelutehtävää toimialojen suuntaan tulisi kehittää ja ottaa toimialojen asiantuntijat mukaan prosessien kehittämiseen, jolloin annettujen ohjeiden käytettävyyden paranisi. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota ohjeistuksien ja linjauksien aikataulutukseen, jotta toimialoilla ehditään reagoida pyyntöihin mahdollisimman hyvin.

Tilankäytön tehostamisen vaikutukset

Postiosoite
PL 25401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 32–35 seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja toimialojen tulee

- toteuttaa mahdollinen monitoimitiloihin siirtyminen siten, että asiakkaat ja henkilöstö voivat alusta alkaen osallistua tilojen suunnitteluun.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toimialan osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan vuosille 2018–2021 on kirjattu tavoite laatia osallisuus- ja viestintäsuunnitelmamallit kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tilahankkeisiin (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018, § 213). Tavoitetta on tarkennettu ja vahvistettu toimialan palveluverkko-suunnittelun periaatteissa (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 14.1.2020, § 3), jonka mukaisesti toimialalla otetaan käyttöön tilahankkeiden vuorovaikutusmalli ja laajennetaan asukkaiden ja muiden tilan mahdollisten käyttäjien osallistumista merkittävien tilahankkeiden ohjaukseen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tilahankkeissa on pääsääntöisesti otettu kaupunkilaiset ja tilojen tulevat käyttäjät mukaan suunnitteluun. Kaupunkilaisten osallistaminen tilasuunnitteluun nähdään toimialan palvelutehtävänä, viimeisimpinä esimerkkeinä toimialan uudet työtilat ja Töölön kisahallin remontti. Toimialan keväällä 2020 valmistuvien uusien työtilojen ja kaupunkilaisten yhteisölle avoimen aulatilin suunnittelussa Fredriksberg talo B:n toimitilat Sturenkadulla on suunniteltu alueen asukkaiden sekä toimialan henkilöstön tarpeet huomioiden. Tietoa kerättiin työntekijöiltä ja alueen asukkailta kyselyiden, haastatteluiden ja kahden työpajan avulla. Töölön kisahallin remontin tarvesuunnittelun osana kuultiin Kisahallin nykyisiä käyttäjiä sekä laajemmin kaupunkilaisia kyselyn ja työpajan avulla syksyllä 2019.

Haasteena kaupunkilaislähtöiselle tilasuunnittelulle kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on resurssien puute tilasuunnittelua ohjaavien palveluiden projektijohtamisesta ja palveluiden kehittämisestä. Lisäksi kaupungin organisaatio asettaa palvelut omiin budjetti- ja päätöksenteon sektoreihinsa, mikä vaikeuttaa usean palvelun yhteisten tilojen suunnittelua ja yhteistyötä tilojen käytössä.

Digitaalisten asiointipalvelujen laatu

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 54–59 seuraavaa:

Toimialojen ja kaupunginkanslian tulee

- edelleen tunnistaa palveluita, joita kaupunki voi tarjota ennen asiakkaan tekemää aloitetta silloin, kun kaupungilla on palvelutarve tiedossa.
- kehittää palvelujen yhteen toimivuutta niiden tietojen osalta, jotka asiakas on antanut tai jotka kaupungilla on muuta kautta käytössä.
- kehittää digitaalisia palveluita siten, että asiakas voisi hoitaa asiansa alusta loppuun saman palvelukanavan kautta.
- säilyttää perinteiset palvelut digitaalisten palveluiden rinnalla palvelujen yhdenvertaisen saavutettavuuden varmistamiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toimialan palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti, asiakkaan näkökulmasta, hyödyntämällä asiakastietoa sekä arvioimalla vaikuttavuutta. Omadata-asiakkuus on helsinkiläisten ja muiden palveluiden käyttäjien yhtenäisen asiakaskokemuksen perusta. Palveluiden ja toiminnan kehittämisen perustana käytetään tietoa ja niitä markkinoidaan asiakaslähtöisesti ja monikanavaisesti. Asukkaat voivat määritellä kiinnostuksen kohteensa, minkä perusteella heille voidaan tarjota palveluja ja asiakasviestintää kohdenetusti.

Kaupunkistrategian mukaisesti koko kaupunkia kehitetään kokeilujen sekä luovan elinkeino- ja kansalaistoiminnan alustana. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tavoitteena on toimia johtavana kokeilualustana. Kaikkea ei tehdä itse, vaan yhdessä tekemisen ja kokeilukulttuurin ekosysteemiä rakennetaan kaikkien kiinnostuneiden kanssa. Toimialan keskeinen digitalisaatiotavoite on ehkäistä digitaalista syrjäytymistä ja tehdä digitaalisiin palveluihin pääsy helpoksi. Kirjastojen asiakastietokoneet takaavat kaikille pääsyn tietoverkkoon ja sähköisiin palveluihin ja henkilöstö tarjoaa opastusta ja neuvontaa niiden käytössä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan digitalisaatio-ohjelman ensimmäisen vuoden aikana on käynnistetty koko toimialan verkkosivustokokonaisuuden uudistaminen ottaen huomioon muun muassa saavutettavuuden ja palvelujen paremman löydettävyyden. Uudistus noudattaa kaupunkiyhteistä verkkokanavalinjausta. Ensimmäiset uudet verkkosivustot ovat tapahtumat.helsinki sekä nuorten.helsinki -sivustot.

Toimiala on siirtämässä pääkehitysvastuuta Helsinki Profiilin jatkokehittämisestä kaupungin kanslialle. Helsinki-profiilin ajatuksena on, että asiakas itse hallitsee omia tietojaan ja antaa luvan kullekin palvelulle käyttää niitä. Tulevaisuudessa Helsinki-profiilin käyttöönotto auttaa kaupunkia myös profiloimaan asiakkaalle juuri häntä kiinnostavaa sisältöä ja tekemään proaktiivista viestintää. Tarve yhtenäiselle käyttäjähallinnalle ja asiakkuudelle nousi alun perin kulttuurin ja vapaa-ajan hajanaisten asiakashallintakokonaisuuden tarpeista.

Osana digitalisaatio-ohjelmaa Helsingin kaupunki uudistaa tilavarauksiin liittyvää digitaalista kokonaisuutta. Uudistuksen tavoitteena tarjota laajasti kaupungin tiloja eri toimijoiden käyttöön, mahdollistaen kansalaistoiminnan eri muodot ja tehostaen samalla kaupungin tilojen käyttöä. Digitaalisen kokonaisuuden tulee tarjota kaupunkilaisille mahdollisimman yhtenäinen käyttäjäkokemus sekä selkeät prosessit ja periaatteet tilojen varaamiseen liittyen. Digitaaliset ratkaisut muodostavat laajan kokonaisuuden, hyödyntäen muita kehitteillä olevia osuuksia kuten esim. Helsinki-profiilia, verkkomaksamista ja monikanavaista asiakaspalvelua. Tavoitteena on tilojen varaamisen sujuva käyttäjäpolku ja läpinäkyvä prosessi.

Toimialan digiohjelman puitteissa on julkaistu täysin uusi Kulttuurin kummilapset -palvelu, joka jalkautuu muun muassa neuvoloiden kautta. Joka vuosi kokonainen ikäluokka saa oman kulttuuriorganisaation kummikseen. Sama organisaatio lähettää vuosittain kummilapsilleen kutsuja kutsuvierastilaisuuksiin ja rakentaa siten tiivistä kulttuurisidettä asukkaisiin. Myös veneiden laituripaikkojen varaamisen prosessi digitalisoitiin.

Toimialan digiohjelma on tunnistanut runsaasti kehityskohteita tuleville vuosille. Kehityskohteita pyritään priorisoimaan käyttäjätarpeet, kaupunkistrategian painopisteet ja kustannussäästöt huomioiden. Muun muassa kirjastojen Helmet-sivuston uusimisen palvelumuotoilu käynnistetty.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uusien digitaalisten palveluiden kehittämisessä on selkeät periaatteet, joilla varmistetaan palveluiden laatu:

1. Toimimme asiakaslähtöisesti.
2. Osallistamme ja ehkäisemme syrjäytymistä.
3. Toimimme avoimesti.
4. Toimimme ketterästi ja kokeillen.
5. Teemme yhdessä.
6. Noudatamme parhaita käytäntöjä palvelujen kehittämisessä.
7. Toteutamme joustavia ja helposti hallittavia ratkaisuja

Nämä periaatteet tukevat hyvin valtakunnallisia digitaalisten palveluiden arviointikriteerejä. Eri rekistereissä valmiiksi olevia tietoja hyödynnetään, asiakkaille tarjotaan palvelussa selkeät ohjeet ja tukea, palvelut kehitetään jatkuvasti saavutettavuusnäkökulma edellä ja auditoidaan saavutettavuuden osalta ennen julkaisua, palvelut toimivat yhdenmukaisella tavalla, palvelut mahdollistavat asioiden maksamisen (esim. venepaikat, Varaamon tilavaraukset), palvelut auditoidaan tieto-

turvan ja tietosuojan osalta ennen julkaisua, ja käyttäjät osallistetaan jo palvelun konseptointivaiheesta alkaen palvelujen kehittämiseen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala pyrkii jatkossakin tunnistamaan tilanteita, joissa se voi olla tarjoamassa asiakkaille ja asukkaille proaktiivisesti tietoa ja palveluita. Mahdollisuuksia tähän on tunnistettu liikunnan, kulttuurin ja kirjastopalveluiden piirissä, mutta myös ennakoivan nuorisotyön mahdollisuuksia tutkitaan. Kaupunkiyhteisen Helsinki Profiilin tuotantoon saaminen ja jatkuva kehittäminen ovat edellytyksenä useimmille käyttötapauksille. Se mahdollistaa myös palveluiden saumattoman yhteen toimivuuden ilman, että asiakkaalta tarvitsee pyytää samoja tietoja uudelleen. Asiakas pääsee samoilla kirjautumistiedoilla kaikkiin kulttuurin ja vapaa-ajan palveluihin ja hänelle voidaan omien mieltymysten perusteella suositella mielekästä tekemistä koko kaupungissa.

Digitaalisten palveluiden kehittäminen vapauttaa henkilöstöä palvelemaan entistä paremmin niitä asiakasryhmiä, jotka eivät käytä digitaalisia kanavia.

Liikunta- ja kulttuuripalvelujen omistajaohjaus ja kokonaisuuden hallinta

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 36–39 seuraavaa:

Kaupunginhallituksen tulee

- ottaa kantaa siihen, onko toimialojen virkamiesjohdon roolia omistajaohjauksessa tarpeen vahvistaa.
- ottaa kantaa siihen, mikä on ohjaus- ja koordinaatioryhmien rooli konserniohjauksessa.

Kaupunginkanslian tulee

- valmistella kaupunginhallitukselle päätös siitä, miten tytäryhteisöjen omistajaohjausvastuut jakautuvat pormestarin ja apulaispormestareiden kesken.
- valmistella konsernijaostolle ja kaupunginhallituksen päätettäväksi yhteisökohtainen omistajastrategia aina, kun uusi tytäryhteisö perustetaan.

Kaupungilta on tähän mennessä puuttunut selkeä määrittely kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa siitä, mitä kaupunki tekee itse, millaista toimintaa avustetaan, mitä toteutetaan yhteistyöllä yritysten, yhteisöjen ja kansalaisten kanssa ja mikä jää muiden toimijoiden vastuulle. Määrittely on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sitova tavoite vuodelle 2020.

Liikuntasektorin ja kulttuurisektorin omistajaohjaus on arvion mukaan järjestetty pääosin tarkoituksenmukaisesti ja kokonaisuuden hallintaa kehitetään. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että konserni- ja omistajaohjauksen tehtävät ja vastuut on kuvattu hallintosäännössä ja kaupunginkanslian toimintasäännössä sekä kaupunginvaltuuston päätämässä konserniohjeessa. Omistajaohjauksen vastuut ovat niiden perusteella selkeät ja toimivalta konserniohjauksessa on konsernijohton ohella kaupunginkanslialla. Tarvetta hallintosäännön tai konserniohjeen muuttamiselle ei ole tältä osin tunnustettu.

Toimiala toivoo itselleen vahvempaa roolia omistajaohjauksessa. Epävirallista ja hyvää yhteistyötä talousarviotavoitteiden asettamisvaiheessa on toimialan ja kaupunginkanslian konserniohjausyksikön välillä, mutta tämä yhteistyö pitäisi kuvata ja todentaa kirjallisesti. Toimintatiedellytyksiä ja kaupungin kokonaisuutta parantaisi toimialajohtajan puhe- ja läsnäolo-oikeus konsernijaostossa kulttuurin ja liikunnan alan tytäryhteisöjen asioiden kohdalla.

Lautakunta toteaa, että kaupungin vahvan ja aktiivisen omistajaohjauksen kannalta on tärkeää, että tytäryhtiöiden hallituksissa on henkilöitä, joilla on hyvä käsitys siitä, mitä kaupunki omistajana haluaa ja millaisia yleisiä intressejä kaupungilla on. Konserni-intressin edistämiseen liittyvät perusteet puoltavat sitä, että konsernijohtoon kuuluvan henkilön osallistumista kaupungin tytäryhtiön hallitukseen ei ole pidettävä periaatteellisesti ja kategorisesti ongelmallisena.

Lautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar: POISTETAAN lausunnon lopusta seuraavat kappaleet:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että omistajaohjausta ei ole järjestetty kulttuurin ja liikunnan osalta siinä mielessä tarkoituksenmukaisesti, että toimialan viranhaltijoilla ei ole selkeää roolia omistajaohjauksessa.

Se, mitä tuotetaan konserniyhtiöissä ja mitä kaupungin toimialalla, tulisi nähdä palvelustrategisena valintana ja jota pitäisi tarkastella kokonaisuutena. Liikuntajohtajan ja kulttuurijohtajan vastuulla on hallintosäännön mukaan johtaa liikunta- ja kulttuuripolitiikkaa. Tähän tehtävään ei nykyisessä mallissa oli riittäviä välineitä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että toimialan tulee pystyä osallistumaan oman sektorinsa tytäryhteisöjen ohjaamiseen. Epävirallista ja hyvää yhteistyötä talousarviotavoitteiden asettamisvaiheessa on toimialan ja kau-

punginkanslian konserniohjausyksikön välillä, mutta tämä yhteistyö pitäisi kuvata ja todentaa kirjallisesti.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan apulaispormestarin roolia tulisi vahvistaa hallintosäännön 9 luvun 2 §:n 7. kohdan mukaisessa tehtäväsäännössä, eli että hän toimialallaan osaltaan vastaa kaupungin edun valvomisesta niissä yhteisöissä ja säätiöissä, joissa kaupungilla on määräysvaltaa. Lisäksi toimialan johtavien viranhaltijoiden toimintaedellytyksiä ja kokonaiskuvaa kaupunkikonsernin tarjoamista sektorin palveluista parantaisi toimialajohtajien osallistuminen kulttuurin ja liikunnan alan tytäryhteisöjen vuosittaisiin tavoiteneuvotteluihin. Toimintaedellytyksiä ja kaupungin kokonaisetua parantaisi toimialajohtajan puhe- ja läsnäolo-oikeus konsernijaostossa kulttuurin ja liikunnan alan tytäryhteisöjen asioiden kohdalla.

Lisäksi arvioinnissa todetaan, että vuoden 2017 tarkastuskertomuksessa mainittu konsernijohtoon kuuluvien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kaksoisrooli omistajaohjauksessa on edelleen ongelmallinen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tarkastuslautakunnan ehdotuksia tältä osin kannatettavina.

TILALLE lisätään seuraavat kappaleet:

Liikuntasektorin ja kulttuurisektorin omistajaohjaus on arvion mukaan järjestetty pääosin tarkoituksenmukaisesti ja kokonaisuuden hallintaa kehitetään. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että konserni- ja omistajaohjauksen tehtävät ja vastuut on kuvattu hallintosäännössä ja kaupunginkanslian toimintasäännössä sekä kaupunginvaltuuston päätämässä konserniohjeessa. Omistajaohjauksen vastuut ovat niiden perusteella selkeät ja toimivalta konserniohjauksessa on konsernijohtoon ohella kaupunginkanslialla. Tarvetta hallintosäännön tai konserniohjeen muuttamiselle ei ole tältä osin tunnistettu.

Toimiala toivoo itselleen vahvempaa roolia omistajaohjauksessa. Epävirallista ja hyvää yhteistyötä talousarviotavoitteiden asettamisvaiheessa on toimialan ja kaupunginkanslian konserniohjausyksikön välillä, mutta tämä yhteistyö pitäisi kuvata ja todentaa kirjallisesti. Toimintaedellytyksiä ja kaupungin kokonaisetua parantaisi toimialajohtajan puhe- ja läsnäolo-oikeus konsernijaostossa kulttuurin ja liikunnan alan tytäryhteisöjen asioiden kohdalla.

Lautakunta toteaa, että kaupungin vahvan ja aktiivisen omistajaohjauksen kannalta on tärkeää, että tytäryhtiöiden hallituksissa on henkilöitä, joilla on hyvä käsitys siitä, mitä kaupunki omistajana haluaa ja millaisia yleisiä intressejä kaupungilla on. Konserni-intressin edistämiseen liittyvät perusteet puoltavat sitä, että konsernijohtoon kuuluvan henkilön

osallistumista kaupungin tytäryhtiön hallitukseen ei ole pidettävä periaatteellisesti ja kategorisesti ongelmallisena.

Kannattaja: Johanna Sydänmaa

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Ebeling

Ei-äännet: 12

Silja Borgarsdóttir Sandelin, Jussi Chydenius, Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Ville Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Niilo Toivonen, Laura Varjokari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Lautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1 - 12.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marja-Liisa Komulainen, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 85506
marja-liisa.komulainen(a)hel.fi

Joonas Pekkanen, ICT-kehityspäällikkö, puhelin: 310 25031
joonas.pekkannen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointikertomus 2019
- 2 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa lausunnon seuraavista arviointikertomuksen kohdista:

Kaupunginkanslian, pormestarin ja apulaispormestareiden toimialoille antama ohjaus

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 27–31 seuraavaa:

Apulaispormestareiden ja toimialajohtajien tulee

- selvittää toimialansa henkilöstölle apulaispormestarin ja toimialajohtajan välinen työnjako.

Kaupunginhallituksen tulee

- arvioida kansliapäällikölle hallintosäännössä määriteltyjen tehtävien tarkoituksenmukaisuus.

Kaupunginkanslian tulee

- parantaa osastojensa välistä koordinaatiota.
- osallistaa toimialat kaupunkiyhteisten linjausten valmisteluun riittävän aikaisessa vaiheessa.
- parantaa kaupunginkanslian ja toimialojen välistä vuoropuhelua osallistamalla ja tutustumalla enemmän toimialojen toimintaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aika lautakunta toteaa, että arviointikertomuksessa mainitut huomiot kaupunginkanslian ohjauksesta ovat oikeansuuntaisia. Kaupunginkanslian siiloutuneisuus haastaa toimialan hallinnon työskentelyä ja tuottaa ristipaineita strategian toteuttamisen ja taloudellisten vaatimusten kesken.

Kaupunginkanslian palvelutehtävää toimialojen suuntaan tulisi kehittää ja ottaa toimialojen asiantuntijat mukaan prosessien kehittämiseen, jolloin annettujen ohjeiden käytettävyyden paranisi. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota ohjeistuksien ja linjauksien aikataulutukseen, jotta toimialoilla ehditään reagoida pyyntöihin mahdollisimman hyvin.

Tilankäytön tehostamisen vaikutukset

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 32–35 seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja toimialojen tulee

- toteuttaa mahdollinen monitoimitiloihin siirtyminen siten, että asiakkaat ja henkilöstö voivat alusta alkaen osallistua tilojen suunnitteluun.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toimialan osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan vuosille 2018–2021 on kirjattu tavoite laatia osallisuus- ja viestintäsuunnitelmamallit kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tilahankkeisiin (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018, § 213). Tavoitetta on tarkennettu ja vahvistettu toimialan palveluverkkosuunnittelun periaatteissa (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 14.1.2020, § 3), jonka mukaisesti toimialalla otetaan käyttöön tilahankkeiden vuorovaikutusmalli ja laajennetaan asukkaiden ja muiden tilan mahdollisten käyttäjien osallistumista merkittävien tilahankkeiden ohjaukseen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tilahankkeissa on pääsääntöisesti otettu kaupunkilaiset ja tilojen tulevat käyttäjät mukaan suunnitteluun. Kaupunkilaisten osallistaminen tilasuunnitteluun nähdään toimialan palvelutehtävänä, viimeisimpinä esimerkkeinä toimialan uudet työtilat ja Töölön kisahallin remontti. Toimialan keväällä 2020 valmistuvien uusien työtilojen ja kaupunkilaisten yhteisölle avoimen aulatilin suunnittelussa Fredriksberg talo B:n toimitilat Sturenkadulla on suunniteltu alueen asukkaiden sekä toimialan henkilöstön tarpeet huomioiden. Tietoa kerättiin työntekijöiltä ja alueen asukkailta kyselyiden, haastatteluiden ja kahden työpajan avulla. Töölön kisahallin remontin tarvesuunnittelun osana kuultiin Kisahallin nykyisiä käyttäjiä sekä laajemmin kaupunkilaisia kyselyn ja työpajan avulla syksyllä 2019.

Haasteena kaupunkilaislähtöiselle tilasuunnittelulle kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on resurssien puute tilasuunnittelua ohjaavien palveluiden projektijohtamisesta ja palveluiden kehittämisestä. Lisäksi kaupungin organisaatio asettaa palvelut omiin budjetti- ja päätöksenteon sektoreihinsa, mikä vaikeuttaa usean palvelun yhteisten tilojen suunnittelua ja yhteistyötä tilojen käytössä.

Digitaalisten asiointipalvelujen laatu

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 54–59 seuraavaa:

Toimialojen ja kaupunginkanslian tulee

- edelleen tunnistaa palveluita, joita kaupunki voi tarjota ennen asiakkaan tekemää aloitetta silloin, kun kaupungilla on palvelutarve tiedossa.
- kehittää palvelujen yhteen toimivuutta niiden tietojen osalta, jotka asiakas on antanut tai jotka kaupungilla on muuta kautta käytössä.
- kehittää digitaalisia palveluita siten, että asiakas voisi hoitaa asian sa alusta loppuun saman palvelukanavan kautta.

- säilyttää perinteiset palvelut digitaalisten palveluiden rinnalla palvelujen yhdenvertaisen saavutettavuuden varmistamiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toimialan palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti, asiakkaan näkökulmasta, hyödyntämällä asiakastietoa sekä arvioimalla vaikuttavuutta. Omadata-asiakkuus on helsinkiläisten ja muiden palveluiden käyttäjien yhtenäisen asiakaskokemuksen perusta. Palveluiden ja toiminnan kehittämisen perustana käytetään tietoa ja niitä markkinoidaan asiakaslähtöisesti ja monikanavaisesti. Asukkaat voivat määritellä kiinnostuksen kohteensa, minkä perusteella heille voidaan tarjota palveluja ja asiakasviestintää kohdenetusti.

Kaupunkistrategian mukaisesti koko kaupunkia kehitetään kokeilujen sekä luovan elinkeino- ja kansalaistoiminnan alustana. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tavoitteena on toimia johtavana kokeilualustana. Kaikkea ei tehdä itse, vaan yhdessä tekemisen ja kokeilukulttuurin ekosysteemiä rakennetaan kaikkien kiinnostuneiden kanssa. Toimialan keskeinen digitalisaatiotavoite on ehkäistä digitaalista syrjäytymistä ja tehdä digitaalisiin palveluihin pääsy helpoksi. Kirjastojen asiakastietokoneet takaavat kaikille pääsyn tietoverkkoon ja sähköisiin palveluihin ja henkilöstö tarjoaa opastusta ja neuvontaa niiden käytössä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan digitalisaatio-ohjelman ensimmäisen vuoden aikana on käynnistetty koko toimialan verkkosivustokokonaisuuden uudistaminen ottaen huomioon muun muassa saavutettavuuden ja palvelujen paremman löydettävyyden. Uudistus noudattaa kaupunkiyhteistä verkkokanavalinjausta. Ensimmäiset uudet verkkosivustot ovat tapahtumat.helsinki sekä nuorten.helsinki -sivustot.

Toimiala on siirtämässä pääkehitysvastuuta Helsinki Profiiliin jatkokehittämisestä kaupungin kanslialle. Helsinki-profiiliin ajatuksena on, että asiakas itse hallitsee omia tietojaan ja antaa luvan kullekin palvelulle käyttää niitä. Tulevaisuudessa Helsinki-profiiliin käyttöönotto auttaa kaupunkia myös profiloimaan asiakkaalle juuri häntä kiinnostavaa sisältöä ja tekemään proaktiivista viestintää. Tarve yhtenäiselle käyttäjähallinnalle ja asiakkuudelle nousi alun perin kulttuurin ja vapaa-ajan hajanaisen asiakashallintakokonaisuuden tarpeista.

Osana digitalisaatio-ohjelmaa Helsingin kaupunki uudistaa tilavarauksiin liittyvää digitaalista kokonaisuutta. Uudistuksen tavoitteena tarjota laajasti kaupungin tiloja eri toimijoiden käyttöön, mahdollistaen kansalaistoiminnan eri muodot ja tehostaen samalla kaupungin tilojen käyttöä. Digitaalisen kokonaisuuden tulee tarjota kaupunkilaisille mahdollisimman yhtenäinen käyttäjäkokemus sekä selkeät prosessit ja periaatteet tilojen varaamiseen liittyen. Digitaaliset ratkaisut muodostavat laa-

jan kokonaisuuden, hyödyntäen muita kehitteillä olevia osuuksia kuten esim. Helsinki-profiilia, verkkomaksamista ja monikanavaista asiakaspalvelua. Tavoitteena on tilojen varaamisen sujuva käyttäjäpolku ja läpinäkyvä prosessi.

Toimialan digiohjelman puitteissa on julkaistu täysin uusi Kulttuurin kummilapset -palvelu, joka jalkautuu muun muassa neuvoloiden kautta. Joka vuosi kokonainen ikäluokka saa oman kulttuuriorganisaation kummikseen. Sama organisaatio lähettää vuosittain kummilapsilleen kutsuja kutsuvierastilaisuuksiin ja rakentaa siten tiivistä kulttuurisidettä asukkaisiin. Myös veneiden laituripaikkojen varaamisen prosessi digitalisoitiin.

Toimialan digiohjelma on tunnistanut runsaasti kehityskohteita tuleville vuosille. Kehityskohteita pyritään priorisoimaan käyttäjätarpeet, kaupunkistrategian painopisteet ja kustannussäästöt huomioiden. Muun muassa kirjastojen Helmet-sivuston uusimisen palvelumuotoilu käynnistetty.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uusien digitaalisten palveluiden kehittämisessä on selkeät periaatteet, joilla varmistetaan palveluiden laatu:

1. Toimimme asiakaslähtöisesti.
2. Osallistamme ja ehkäisemme syrjäytymistä.
3. Toimimme avoimesti.
4. Toimimme ketterästi ja kokeillen.
5. Teemme yhdessä.
6. Noudatamme parhaita käytäntöjä palvelujen kehittämisessä.
7. Toteutamme joustavia ja helposti hallittavia ratkaisuja

Nämä periaatteet tukevat hyvin valtakunnallisia digitaalisten palveluiden arviointikriteerejä. Eri rekistereissä valmiiksi olevia tietoja hyödynnetään, asiakkaille tarjotaan palvelussa selkeät ohjeet ja tukea, palvelut kehitetään jatkuvasti saavutettavuusnäkökulma edellä ja auditoidaan saavutettavuuden osalta ennen julkaisua, palvelut toimivat yhdenmukaisella tavalla, palvelut mahdollistavat asioiden maksamisen (esim. venepaikat, Varaamon tilavaraukset), palvelut auditoidaan tietoturvan ja tietosuojan osalta ennen julkaisua, ja käyttäjät osallistetaan jo palvelun konseptointivaiheesta alkaen palvelujen kehittämiseen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala pyrkii jatkossakin tunnistamaan tilanteita, joissa se voi olla tarjoamassa asiakkaille ja asukkaille proaktiivisesti tietoa ja palveluita. Mahdollisuuksia tähän on tunnistettu liikunnan, kulttuurin ja kirjastopalveluiden piirissä, mutta myös ennakoivan nuorisotyön mahdollisuuksia tutkitaan. Kaupunkiyhteisen Helsinki Profiilin tuotantoon saaminen ja jatkuva kehittäminen ovat edellytyksenä

useimmille käyttötapauksille. Se mahdollistaa myös palveluiden saumattoman yhteen toimivuuden ilman, että asiakkaalta tarvitsee pyytää samoja tietoja uudelleen. Asiakas pääsee samoilla kirjautumistiedoilla kaikkiin kulttuurin ja vapaa-ajan palveluihin ja hänelle voidaan omien mieltymysten perusteella suositella mielekästä tekemistä koko kaupungissa.

Digitaalisten palveluiden kehittäminen vapauttaa henkilöstöä palvelemaan entistä paremmin niitä asiakasryhmiä, jotka eivät käytä digitaalisia kanavia.

Liikunta- ja kulttuuripalvelujen omistajaohjaus ja kokonaisuuden hallinta

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 36–39 seuraavaa:

Kaupunginhallituksen tulee

- ottaa kantaa siihen, onko toimialojen virkamiesjohdon roolia omistajaohjauksessa tarpeen vahvistaa.
- ottaa kantaa siihen, mikä on ohjaus- ja koordinaatioryhmien rooli konserniohjauksessa.

Kaupunginkanslian tulee

- valmistella kaupunginhallitukselle päätös siitä, miten tytäryhteisöjen omistajaohjausvastuut jakautuvat pormestarin ja apulaispormestareiden kesken.
- valmistella konsernijaostolle ja kaupunginhallituksen päätettäväksi yhteisökohtainen omistajastrategia aina, kun uusi tytäryhteisö perustetaan.

Kaupungilta on tähän mennessä puuttunut selkeä määrittely kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa siitä, mitä kaupunki tekee itse, millaista toimintaa avustetaan, mitä toteutetaan yhteistyöllä yritysten, yhteisöjen ja kansalaisten kanssa ja mikä jää muiden toimijoiden vastuulle. Määrittely on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sitova tavoite vuodelle 2020.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että omistajaohjausta ei ole järjestetty kulttuurin ja liikunnan osalta siinä mielessä tarkoituksenmukaisesti, että toimialan viranhaltijoilla ei ole selkeää roolia omistajaohjauksessa.

Se, mitä tuotetaan konserniyhtiöissä ja mitä kaupungin toimialalla, tulisi nähdä palvelustrategisena valintana ja jota pitäisi tarkastella kokonaisuutena. Liikuntajohtajan ja kulttuurijohtajan vastuulla on hallintosäännön mukaan johtaa liikunta- ja kulttuuripolitiikkaa. Tähän tehtävään ei nykyisessä mallissa oli riittäviä välineitä. Kulttuuri- ja vapaa-

aikalautakunta näkee, että toimialan tulee pystyä osallistumaan oman sektorinsa tytäryhteisöjen ohjaamiseen. Epävirallista ja hyvää yhteistyötä talousarviotavoitteiden asettamisvaiheessa on toimialan ja kaupunginkanslian konserniohjausyksikön välillä, mutta tämä yhteistyö pitäisi kuvata ja todentaa kirjallisesti.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan apulaispormestarin roolia tulisi vahvistaa hallintosäännön 9 luvun 2 §:n 7. kohdan mukaisessa tehtäväsäännössä, eli että hän toimialallaan osaltaan vastaa kaupungin edun valvomisesta niissä yhteisöissä ja säätiöissä, joissa kaupungilla on määräysvaltaa. Lisäksi toimialan johtavien viranhaltijoiden toimintaedellytyksiä ja kokonaiskuvaa kaupunkikonsernin tarjoamista sektorin palveluista parantaisi toimialajohtajien osallistuminen kulttuurin ja liikunnan alan tytäryhteisöjen vuosittaisiin tavoiteneuvotteluihin. Toimintaedellytyksiä ja kaupungin kokonaisuutta parantaisi toimialajohtajan puhe- ja läsnäolo-oikeus konsernijaostossa kulttuurin ja liikunnan alan tytäryhteisöjen asioiden kohdalla.

Lisäksi arvioinnissa todetaan, että vuoden 2017 tarkastuskertomuksessa mainittu konsernijohtoon kuuluvien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kaksoisrooli omistajaohjauksessa on edelleen ongelmallinen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tarkastuslautakunnan ehdotuksia tältä osin kannatettavina.

Lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 26.5.2020 mennessä seuraavasta arviointikertomuksen kohdista:

- Kaupunginkanslia, pormestarin ja apulaispormestareiden toimialoille antama ohjaus (sivut 27–31)
- Tilankäytön tehostamisen vaikutukset (sivut 32–35)
- Digitaalisten asiointipalvelujen laatu (sivut 54–59)

Lausuntopyyntö on kokonaisuudessaan liitteenä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marja-Liisa Komulainen, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 85506
marja-liisa.komulainen(a)hel.fi
Joonas Pekkanen, ICT-kehityspäällikkö, puhelin: 310 25031
joonas.pekkanen(a)hel.fi

Liitteet

1	Arviointikertomus 2019
2	Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.05.2020 § 125

Kaupunginhallitus 25.05.2020 § 319

Kaupunginhallitus 18.05.2020 § 304

Kaupunkiympäristölautakunta 19.05.2020 § 293

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.05.2020 § 88

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.05.2020 § 80

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 14.05.2020 § 88

Tarkastuslautakunta 14.04.2020 § 29

Tarkastuslautakunta 08.04.2020 § 23

Tarkastuslautakunta 07.05.2019 § 42

02.06.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 96, 97, 98 ja 99 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

02.06.2020

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Nasima Razmyar
puheenjohtaja

Miska Nera
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Silja Borgarsdottir Sandelin   Otto Meri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 10.06.2020.